

[Hartvig Frisch.]

dels ved selve Roeoparbejdningen paa den ene Side, og dels ved Indførsel af Sukker, som blev forbudt, paa den anden Side. Ved disse to Elementer skabte man Sukkerordningen i Danmark, og man greb kun ind i de Led, der blev rørt af disse to Elementer. Derfor er det efter min Mening en Formfejl, naar Kommunerne inddrager Raffinaderier, som ikke hører til De danske Sukkerfabrikker, som ikke har med Sukkerforarbejdningen at gøre; det vedrører ikke denne Ordning. Saa kan man kaste det over paa andre Konti. Det kan siges, at alle Chokoladefabrikker arbejder med Sukkerstof paa ganske samme Maade, de køber det som Raasukker og bearbejder det paa forskellig Maade. Men vi kan ikke springe helt ud af Ordningen, og jeg finder derfor, det er et usagligt Ændringsforslag.

Til sidst vil jeg gøre et Par enkelte politiske Bemærkninger, rettet til det radikale Parti i Anledning af, at Partiet sammen med Venstre og de Konservative har hindret vort Ændringsforslag under Nr. 6 om at bortskære de $1\frac{1}{2}$ pCt.s Udbytte af de saakaldte „egne Midler“. Da jeg i en Aarrække nede paa Lolland-Falster har virket og kæmpet Side om Side med min Ven og Kollega, det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen, er det kun ugerne, at jeg retter disse Bemærkninger til ham, men som Ordfører for sit Parti maa han jo staa for Skud i denne Debat. Da vi i sidste Valgkamp — jeg husker specielt i Stokkemærke — diskuterede Socialdemokratiets Valgprogram „Fremtidens Danmark“, vendte netop det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen sig imod mig med den Betragtning, at de Radikale maatte sige fra, fordi vi Socialdemokrater, som han dengang sagde, „havde forladt Staunings Linie“, og jeg har konstateret, at noget lignende er blevet sagt under Valgkampen i hele Landet fra radikal Side over for Socialdemokraterne.

Jeg vil nu gerne i Anledning af dette konkrete Spørgsmaal om de $1\frac{1}{2}$ pCt. spørge det ærede Medlem, om det er os eller ham, der har forladt Staunings Linie. Saa længe de to Partier havde Regering sammen, opretholdt vi Hauges Sukkerordning i dens Renhed, og de da siddende socialdemokratiske Handelsministre afviste Selskabets Forsøg paa at udhule Ordningen, og det skete med fuld Tilslutning fra det radikale Parti. Jeg maa erkende, at det ikke rigtigt huer mig at finde de Radikale paa dette Punkt sammen med Venstre og de Konservative, endda trods Handelsministerens Erklæring til Udvalget — og det er jo en Er-

klæring fra Regeringen, saa det kan ikke høre til Udvalgets fortrolige Forhandlinger — om, at han ikke ansaa dette for et Kabinetsspørgsmaal. Hvor lidet Spørgsmaalet end kan synes at være, har det efter min Mening stor principiel Interesse for Fremtidens Politik i Danmark. Vi saa forleden Dag i Debatten om Sydslesvig, der var rejst af Dansk Samling, at der bag om den nuværende politiske Konstellation findes et skjult Flertal i denne Sal, der i givne Øjeblikke kan manifestere sig med meget stor Styrke. En Fællesnævner for dette skjulte Flertal er netop det, der kunde kaldes Staunings Linie, men for Fremtidens Politik i Danmark vil det være afgørende, om denne Linie kan gøre sig gældende ogsaa i økonomiske og sociale Spørgsmaal og ikke blot der, hvor vi sidst saa det.

Derfor beklager jeg dette Skridt til Siden af det radikale Parti, der fører dem i Armene paa Venstre, Konservative og Sukkeraktionærerne. For her ligger bestemt ikke Fremtidens Politik i Danmark.

Aksel Larsen: Det er rigtigt, hvad der allerede er sagt herfra, at der som Frugt af dette Udvalgs Arbejde i hvert Fald ligger en Mængde værdifuldt Materiale vedrørende Sukkerroedyrkingen og Sukkerproduktionen her i Danmark, og det er beklageligt, at det ikke kan foreligge trykt til Rigsdagens Medlemmer, men paa den anden Side kan jeg berolige de ærede Medlemmer med, at det Udvalg, der har været nedsat, heller ikke har haft Lejlighed til at tage Stilling til det. Det er ikke min Hensigt at bryde den strenge Forretningsorden og fortælle, hvad der er sket i Udvalget. Jeg ønsker kun at konstatere, at saa vidt jeg kan bedømme, har der ingen Sinde siden 1912 af Rigsdagen eller noget Rigsdagsudvalg været foretaget en virkelig indgaaende Undersøgelse af Vilkaarene for Sukkerproduktionen her i Danmark, heller ikke saa længe vi har haft en Sukkerordning. Denne Undersøgelse er først blevet indledet i Fjor. Den er gaaet videre frem gennem det permanente Sukkerudvalg, den er fortsat i Udvalget vedrørende denne midlertidige Lov, og det er her som Følge af Spørgsmaal, stillet af Socialdemokraterne, ogsaa lykkedes at faa fremskaffet noget Materiale, men paa Grund af det Tempo, hvormed Arbejdet nu engang skulde gaa, og paa Grund af visse Vanskeligheder med at faa Besværelserne frem i rette Tid har det fremskaffede Materiale overhovedet ikke været drøftet i Udvalget, saaledes at det er forstaaeligt, om Udvalgsflertallets Betænkning overhovedet ikke er præget af de stærke